12/06/2023

Πανελλήνια Κυνηγετική Γιορτή προς τιμήν του Γιάννη Γούναρη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Παρουσία του Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού πραγματοποιήθηκε η Πανελλήνια Κυνηγετική Γιορτή στη μνήμη του ήρωα κυνηγού και σωτήρα του Μεσολογγίου Γιάννη Γούναρη, του Καλόγερου της Κλεισούρας στην Ιερά Μονή Αγίας Ελεούσας Κλεισούρας Αιτωλικού, το απόγευμα της Κυριακής 11ης Ιουνίου 2023.

Προηγήθηκε ο 25ος Δρόμος Θυσίας, με σημείο εκκίνησης το Αιτωλικό και τερματισμό την Ιερά Μονή.

Η εκδήλωση άρχισε με επιμνημόσυνη δέηση που τέλεσε ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Δαμασκηνός ενώπιον της προτομής του Γούναρη, όπου φυλάσσονται τα οστά του, στον αύλειο χώρο της Ιεράς Μονής. Ακολούθησαν οι χαιρετισμοί των επισήμων, ομιλία από τον αιδεσιμολογιώτατο πρωτοπρ. Ανδρέα Καππέ για τον βίο και την θυσία του Γιάννη Γούναρη, κατάθεση στεφάνων και η βράβευση των αθλητών του 25ου Δρόμου Θυσίας.

Παρέστησαν ο **Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος κ. Νεκτάριος Φαρμάκης**, ο Δήμαρχος Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου **κ. Κώστας Λύρος**, ο Διοικητής Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Αιτωλοακαρνανίας, Πολιτευτές, Πρόεδροι και Εκπρόσωποι Κυνηγετικών Συλλόγων και άλλων Φορέων και Οργανώσεων.

Δείτε περισσότερες φωτογραφίες ΕΔΩ

Ακολουθεί η ομιλία του π. Ανδρέα Καππέ

«Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ» ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ο αφανής ήρωας του Μεσολογγίου, κατά την πρώτη Πολιορκία

Του πρωτοπρεβύτερου Ανδρέα Καππέ

Θεολόγου MSc Χριστ. Ιστορίας & υπ. MSc Δημόσιας Ιστορίας (του ΕΑΠ)

Με την σημερινή εκδήλωση, δίδεται η δυνατότητα να προσεγγίσουμε έστω και λακωνικά την προσωπικότητα ενός μεγάλου ανδρός που όπως απεδείχθη, ποτέ δεν έπαυσε να είναι Έλληνας με ότι αυτό συνεπάγεται (θυσία για την πατρίδα με κόστος προσωπικό, οικογενειακό), σε δύσκολους χρόνους για τον Ελληνισμό. Ο τιμώμενος ήρωας, Ιωάννης Γούναρης ή Κωνσταντίνος Ζούκας (ή ακόμη, ο Καλόγερος της Κλεισούρας), μπορεί να ήταν εκείνος που εμπιστευόταν ο Πασάς του Οθωμανικού καθεστώτος,παράλληλα όμως στις φλέβες του κυλούσε το Ελληνικό αίμα και αυτό δεν το αγνοούσε, ούτε ο Πασάς, ούτε όμως και ο ίδιος όπως το απέδειξε το ηρωικό τέλος του.

Οι Ιστοριογράφοι (επίσημοι και ανεπίσημοι), δυστυχώς δεν μας δίδουν πολλά για το βιογραφικό του, λίγα βιογραφικά στοιχεία μπορούμε να αναφέρουμε σχετικά με την εν γένει ζωή του. «Ο Ιωάννης Γούναρης καταγόταν από τα Ιωάννινα και ήταν ακόλουθος του πασά Ομέρ Βρυώνη. Κατά τη διάρκεια της Α’ Πολιορκίας του Μεσολογγίου ήταν έμπιστος κυνηγός του πασά, ενώ η οικογένεια του βρισκόταν υπό τον τουρκικό ζυγό στην Άρτα. Χάρη στην ελευθερία κινήσεων που του προσέδιδε η ιδιότητα του κυνηγού, πληροφορήθηκε από τον Γεώργιο Βαρνακιώτη το σχέδιο του τουρκικού στρατού για γενική έφοδο στο ανατολικό τμήμα του Μεσολογγίου, που θα πραγματοποιούταν ξημερώματα της 25ης Δεκεμβρίου 1822, ανήμερα δηλαδή των Χριστουγέννων. Το απόγευμα της 24ης Δεκεμβρίου, ο Ιωάννης, μετά από έντονη εσωτερική πάλη, γνωρίζοντας τις συνέπειες της απόφασης του, γνωστοποίησε στους Έλληνες, μέσω του γραμματέως του Μακρή, το σχέδιο. Ο Μαυροκορδάτος, μαθαίνοντας την είδηση, ενίσχυσε την άμυνα του φρουρίου και ειδικότερα τη νοτιοανατολική του πλευρά. Έτσι, η γενική έφοδος απέτυχε καθώς οι Μεσολογγίτες στρατιώτες αντί να βρίσκονται στις εκκλησίες, λόγω της εορτής, ήταν προετοιμασμένοι και απέκρουσαν τις εφορμήσεις του τουρκικού στρατού. Οι υποψίες έπεσαν στο Ιωάννη Γούναρη καθώς ήταν Έλληνας και ένας από τους λίγους που γνώριζαν το σχέδιο. Ο Βρυώνης για να τον εκδικηθεί, έσφαξε την οικογένειά του την οποία κρατούσε υπόδουλη στην Άρτα.».

Ποιηταί και Λογοτέχναι

Το Ιστοριογραφικό κενό του ήρωα, συμπληρώνουν οι εθνικοί μας ποιηταί απ` τους οποίους, οι σημερινοί Ιστορικοί και φιλίστορες μπορούμε να αντλήσουμε στοιχεία βασικά, τόσο για την προσωπικότητα του Ήρωα, όσο και για την επικρατούσα κατάσταση της πολιορκημένης Ελλάδας.

Γράφει ο ποιητής Κωνσταντίνος Κρυστάλλης (1868-1894), σε ποίημά του: «Ο Καλόγερος της Κλεισούρας», εμπνευσμένος από την θυσία του Γούναρη: «Ο Μερ Πασάς μαθαίνει του κυνηγού, /την προδοσιά και στην απελπισία του, /σαν πήρε ο Κώστας τα βουνά, του σφάζει τα παιδιά του, /Τόπον του Κώστα στα βουνά και τ άρματα πετάει, /Και στης Κλεισούρας το μικρό το ερημοκκλήσι πάει, /Και γίνεται καλόγηρος, ντύνεται ράσα μαύρα…». Μέσα απ` αυτό το μικρό στοίχο του ποιητή μπορεί να σκιαγραφηθεί ολόκληρη η προσφορά του.

Ας δούμε εν ολίγης όμως την κατάσταση που επικρατούσε, και πως ο Γούναρης αναδείχθηκε από υποτακτικός ταπεινωμένος υπηρέτης του Πασά σε λαμπρό τέκνο της Πατρίδος, αποτρέποντας την ολοκληρωτική σφαγή των Μεσολογγιτών την παραμονή των Χριστουγέννων με κόστος ολόκληρη την οικογένειά του! «Τις ημέρες εκείνες ο Ομέρ Βρυώνης συγκαλεί τους αρχηγούς του για να εξασφαλίσει

τη συγκατάθεσή τους προκειμένου να καταλάβουν το Μεσολόγγι. Το Μεσολόγγι για δύο περίπου μήνες είχε περικυκλωθεί από έντεκα χιλιάδες στρατό [...] στη σκηνή του Βρυώνη ήρθαν όλοι οι πασάδες, τότε φώναξε τον κυνηγό Γιάννη Γούναρη» για να υποδεχθεί ως υπηρέτης τους πασάδες. «Ο Κιουταχής αγρίεψε, έβριζε και φώναζε γιατί στον αγώνα μπήκε και ο Μαυρομιχάλης με τους Ζαΐμη και Δεληγιάννη με επτακόσιους Μανιάτες. Ο Κιουταχής σχεδίαζε την ημέρα των Χριστουγέννων να μπει στο Μεσολόγγι. Ο Μάρκος Μπότσαρης του παραγγέλλει, αν θέλεις το Μεσολόγγι έλα να το πάρεις. Τώρα ήρθε η ώρα για να πνίξει με αίμα το Μεσολόγγι σφάζοντας όλους τους Γκιαούρηδες. Ο Γιάννης Γούναρης άκουσε με προσοχή όλο το σχέδιο του Βρυώνη που υπαγόρευε στο γραμματικό του. [...] Τότε, κάποιος Αλβανός κοιτάζοντας προς τον Κιουταχή φώναξε: «ή αύριο ή ποτέ, μη φοβάσαι πασά μου, ο Αλλάχ είναι μαζί μας».

Το μεγάλο σχέδιο του Ομέρ Βρυώνη ήταν να μπει στο Μεσολόγγι την ημέρα που οι Χριστιανοί θα πήγαιναν στις εκκλησίες για τη Χριστουγεννιάτικη Θεία Λειτουργία. Ο Κιουταχής, αφού κοίταξε προς τον Γιάννη Γούναρη, λέει με νόημα ότι αυτός είναι Έλληνας και μας ακούει χαμογελώντας ο Βρυώνης τους λέει ότι αυτός δεν μιλάει. Ο Γούναρης τα κατέγραψε όλα στο μυαλό του, η οικογένειά του, η γυναίκα του με τα δύο παιδιά, βρισκόταν στην Άρτα και γνώριζε πολύ καλά ότι αν κάμει κάτι σε βάρος του αφεντικού του, τότε θα συνέβαινε το μεγάλο κακό για όλη την οικογένειά του. Οι Στρατηγοί έφυγαν και άρχισαν οι ετοιμασίες του σχεδίου.

Ο Γούναρης άρχισε τώρα να ετοιμάζει το δικό του σχέδιο προκειμένου να σώσει το Μεσολόγγι από την μεγάλη σφαγή. Σκέφτονταν όμως και την οικογένειά του για το κακό που θα τους βρει αν δώσει στους Στρατηγούς του Μεσολογγίου τα σχέδια του Βρυώνη. Ο Γούναρης πήρε την μεγάλη απόφαση, σηκώνεται και φεύγει δήθεν να πάει για κυνήγι. Κάποιος Τούρκος του λέει να προσέχει στο δρόμο τους Έλληνες. Εκείνος όμως βιάζονταν να φθάσει στο Μεσολόγγι».

Στο σημείο αυτό αξίζει να παρουσιάσουμε την πάλη την οποία κάνει ο Γούναρης με τον ίδιο τον εαυτό του όταν βρέθηκε στο δίλλημα: Το Μεσολόγγι –Έθνος ή την οικογένειά του! Όπως την παρουσιάζει ο σπουδαίος Έλληνας Λογοτέχνης, Ανδρέας Καρκαβίτσας (στο έργο του «Η θυσία»):

«Ο Γούναρης ρίχτηκε σ’ ένα λιθάρι απελπισμένος. Εμπρός του έχει τα παιδιά και τη γυναίκα του. Εικόνα φόνου και ολέθρου άλλη απλώνεται γύρω του: Το Μεσολόγγι πατιέται τώρα και κουρσεύεται από τους Λιάπηδες. Θρυμματίζονται οι πύργοι, καπνίζουν τα σπίτια, σέρνονται εικονίσματα στον αιματόβρεχτο πηλό. Λαχτάρα παντού και θρήνος τρόμος και χαμός ! Οι άνδρες κείτονται στο αίμα τους. Στους πύργους λάμπουν τα μισοφέγγαρα και ανεμίζουν. Κι η ελληνική σημαία πεσμένη κάτω του λέει άφωνα, πως εκείνος είναι η αιτία της τόσης καταστροφής. –

Εκείνος, που στάθηκε πατέρας, μα όχι χριστιανός […]

Ο Γούναρης πίστεψε, πως ήταν φωνή ανθρώπινη. Και η φωνή του λέει, πως είναι καιρός ακόμη, πως, αν θέλη, μπορεί όλα του εχθρού τα σχέδια να τα χαλάση. – Α, ναι ˙ είπε με αγωνία. Δεν είμαι μόνο πατέρας. Ο Θεός έχει φροντίδα τα παιδιά μου, εγώ την τύχη του Γένους μου. Και ακράτητος, σαν από ανώτερη δύναμη σπρωγμένος, όρμησε κάτω στο περιγιάλι, που καθρέφτιζε της δύσης τα πανώρια χρώματα. Το μήνυμα Το τούρκικο στρατόπεδο βρίσκεται τώρα στο ποδάρι[…].

Ο Γραμματικός του Μακρή κατέβαινε από τ' Αντελικό στο Μεσολόγγι. Έβγαλε το μαντήλι, νόημα του έκανε να ζυγώση, εκείνος όλο και κατέβαινε. Δεν ήθελε να πιστέψη πως φρόντιζε για το καλό της πατρίδας. Και σαν έκαμε το σταυρό του και ξεμυστηρεύτηκε, εκείνος έφυγε χωρίς ούτε «γεια σου» να του ειπεί. Και είχε δίκιο, το γνώριζε πως είχε δίκιο. Με τι χείλη να χαιρετήση ο πολεμιστής ομόφυλο, που βρίσκεται τέτοιες μέρες στο στρατό του εχθρού ! Με τι καρδιά να πιστέψη σε άνθρωπο, που στρώνει ακόμη το τραπέζι του πασά εκείνου, που έρχεται να πνίξη την πατρίδα στο αίμα και στη σκλαβιά; Αλίμονο αν δε με πίστεψε ! . . . αλίμονο. . . ψιθύρισε ταπεινός και δακρυσμένος[…].

Ο Γούναρης τινάχτηκε εδώ δίβουλος. Τι ήθελε να γίνει κι αυτός δεν ήξερε. Ήθελε και τα δυο· δεν ήθελε κανένα. Μα σύγκαιρα πύρινος όφις φάνηκε στα τείχη και τουφέκια βρόντησαν. Τα βόλια έπεσαν χαλάζι στο στρατόπεδο. – Δόξα σοι ο Θεός ! στέναξε ο κυνηγός κάνοντας το σταυρό του. Κι έπεσε στα γόνατα. Ο λόγος του πιστεύτηκε. Τώρα πικρό μολύβι θέριζε την Αρβανιτιά. […] οι Έλληνες με γυμνά σπαθιά κι αιμαιτοβαμμένη φουστανέλα κυνηγούν στις σκηνές ανάμεσα τους εχθρούς. Φεύγουν οι Αρβανίτες ! Πιστόλες βροντούν, λάμπουν σπαθιά, αντηχούν αλαλαγμοί και σφυρίγματα […] (ο) Γούναρης έκαμε το σταυρό του. . . (το) Μεσολόγγι σώθηκε». Αυτά αναφέρει ο Καρκαβίτσας.

Ενώ, ο ποιητής Κρυστάλλης αναφέρει σε ποίημά του:

«Ο Μερ΄ Πασσάς μαθαίνει του κυνηγού
την προδοσιά και στην απελπισιά του,
σαν πήρε κ Κώστας τα βουνά, του σφάζει τα παιδιά του,
Τόπαν του Κώστα στα βουνά και τ΄ άρματα πετάει
Και στης Κλεισούρας το μικρό το΄ ρημοκκλήσι πάει
Και γίνεται καλόγηρος, ντύνεται ράσα μαύρα…»

Το τέλος του

«Ο Γιάννης Γούναρης φθάνει στην Παναγία Ελεούσα, κλείνεται στο μικρό κελί και

κανείς δεν ήξερε ποιος είναι και από πού έρχεται. Πάντα σκέφτονταν την γυναίκα του και τα παιδιά του που τα έσφαξε το αφεντικό του, Ομέρ Βρυώνης, για το κακό που του έκανε να προδώσει το σχέδιο της επίθεσης στους Μεσολογγίτες οπλαρχηγούς.

Ο Καλόγερος της Κλεισούρας έζησε το υπόλοιπο της ζωής του εκεί μέσα στο κελί με προσευχή και νηστεία. Έτσι, ο Γιάννης Γούναρης πέρασε στην αθανασία και πήρε τη θέση που του αξίζει στο πάνθεον των ηρώων του Μεσολογγίου αλλά και της Ελλάδας.

Την εποχή εκείνη, πέρασε από το Μοναστήρι ο Βασιλιάς Όθων και ο Γούναρης του ζήτησε να παραχωρήσει όλη την περιοχή του φαραγγιού στο Μοναστήρι, πράγμα που έγινε. Για το λόγο αυτό, ο μακαριστός Μητροπολίτης Θεόκλητος έστησε την προτομή του Γιάννη Γούναρη στο χώρο του μοναστηριού. Στη βάση του έχουν τοποθετηθεί τα οστά του που βρέθηκαν το 1997 στα θεμέλια του Ναού».

Όμως, μπορεί το Μεσολόγγι κατά την Πρώτη Πολιορκία του να σώθηκε, η οικογένεια του Γούναρη θυσιάστηκε στον βωμό της Ελευθερίας και του συμφέροντος της Πατρίδος. Αυτό είναι και το μεγαλείο της ψυχής του, κάτι που του προσδίδει τον τίτλο του «Ήρωα» Έλληνα. Η γενναιότητα, η φιλοπατρία και η λαχτάρα για την λευτεριά ξεπέρασαν κάθε σύνδεσμο αίματος και συναισθήματος, διότι θυσίασε την οικογένεια αλλά γλύτωσε την μεγάλη οικογένεια του Γένους του! Οι επόμενες γενιές δεν θα πρέπει να ξεχνούμε τις προσωπικότητες τέτοιου μεγέθους, αλλά η μνήμη τους να γίνεται αφορμή για προβληματισμό, θαυμασμό και γιατί όχι και παράδειγμα αν οι ανάγκες της Πατρίδος μας το απαιτήσουν. Ας είναι η μνήμη του αιώνια χαραγμένη ιδιαιτέρως στους Μεσολογγίτες.